

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1285/2024
29.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владисаве Милићевић и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Марићевић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „ББ“ из ..., коју заступа Државно правобранилаштво Одељење у Зрењанину, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 99/24 од 24.01.2024. године, у седници одржаној 29.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 99/24 од 24.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П1 41/23 од 22.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је преображајем радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време засновала радни однос на неодређено време код тужене почев од 01.09.2022. године, уговором о раду број ...-...-.../... што је тужена дужна да трпи и призна. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 9.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 99/24 од 24.01.2024. године, одбијена жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију побијајући је из свих законских разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је засновала радни однос на одређено време код тужене 1996. године по више основа. На основу сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време на период од годину дана, тужила је као професор разредне наставе - VII степен стручне спреме, у периоду од августа 2013. године до августа 2018. године обављала послове радног места наставника дефектолога, а затим до августа 2021. године послове наставника предметне наставе са одељенским старешинством у посебним условима рада (наставник српског језика и грађанског одељења), послове наставника дефектолога у посебним условима рада (наставник српског језика и историје) и послове наставника дефектолога у посебним условима рада (наставник српског језика и математике). На основу уговора о раду ...-...-.../... од 01.09.2022. године тужила је обављала послове радног места дефектолога наставника са одељенским старешинством у посебним условима рада (наставника Енглеског језика, историје, музичке културе и грађанског васпитања), с обзиром на то да је тужена школа за ученике са сметњама и инвалидитетом, па сви запослени код тужене имају додатак „у посебним условима“ који је узрокован тиме што се са ђацима обавља настава по индивидуалном образовном плану ИОП-2. Тужила код тужене никад није радила као професор разредне наставе (учитељица) у разредној настави од првог до четвртог разреда, већ је радила са вишим разредима од петог до осмог разреда. Тужила је и сада запослена код тужене на одређено време са пуним радним временом, на пословима дефектолога - наставника са одељенским старешинством. У раду тужиле код тужене није било прекида, што значи да је код тужене била у радном односу дуже од 24 месеца. Тужила је 2023. године, први пут учествовала на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време код тужене, на радно место наставника разредне наставе (учитељица), а по том конкурс је друго лице засновало радни однос на недоређено време на наведеном радном месту. Школска управа у ... одлучује о томе када ће бити расписан конкурс и за које радно место код тужене.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили, као неоснован, тужбени захтев тужиле.

Тужила је у радном односу код тужене школе која је установа образовања и васпитања у ком смислу се на положај и права запослених код тужене примарно примењује Закон о основама система образовања и васпитања, док се у погледу питања која тим посебним законом нису регулисана супсидијерно примењује Закон о раду као матични закон у области рада (члан 2. став 2. Закона о раду). Такође, у погледу услова и начина заснивања радног односа, Закон о основама система образовања и васпитања се односи на све категорије запослених лица дакле не само на лица која непосредно обављају васпитно-образовни рад, већ и на лица која обављају и друге помоћне послове у установи (члан 1. став 2. и члан 14. став 1, 2. и 7).

Одредбом члана 155. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023, и 19/2025), прописано је да установа може да прими у радни однос на одређено време лице: 1) ради замене одсутног запосленог преко 60 дана; 2) ради обављања послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента, док је ставом 3. истог члана прописано да изузетно, установа без конкурса може да прими у

радни однос на одређено време лице: 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана; 2) до избора кандидата – када се на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најкасније до 31. августа текуће школске године; 3) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс у за пријем у радни однос, а најкасније до 31. августа текуће школске године; 4) ради извођења верске наставе, док је ставом 10. истог члана прописано да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

Супротно наводима ревизије, правилно је схватање нижестепених судова да је наведена одредба принудног карактера, да се односи на сваки уговор о раду на одређено време без обзира да ли је закључен по конкурс у или без конкурса и под којим условима, као и да се иста одредба односи на тужилу која је сукцесивно у периоду дужем од 24 месеца закључивала уговор о раду на одређено време са туженом ради обављања послова васпитно-образовног рада.

Такође, имајући у виду да одредба члана 155. став 10. Закона о основама система образовања и васпитања искључује могућност прерастања радног односа из одређеног у неодређено време и да таквом својом садржином спречава примену општег прописа члана 37. став 6. Закона о раду, правилна је оцена другостепеног суда да је неоснован захтев за утврђење да је преображајем радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време тужилца засновала радни однос на неодређено време код тужене почев од 01.09.2022. године.

Следом наведеног, нису основани ревизијски наводи да је радни однос тужилце прерастао из радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време по Закону о раду, јер заснивање, постојање и престанак радног односа у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања регулише посебан закон - Закон о основама система образовања и васпитања, а не Закон о раду. Због тога се на овај случај примењује Закон о основама система образовања и васпитања као *lex specialis*. По овом закону сагласно члану 155. став 10. радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

С обзиром на то да је посебним законом (посебна правила искључују општа) прописано да радни однос који је заснован на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време, правилно је такав захтев одбијен.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета на основу члана 153. став 1, 154. и 162. ЗПП.

Како се осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијене пресуде Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Ивана Рађеновић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић